

PRESTÁVKOVÝ MINIFESTIVAL ČÍTANIA / ČÍTAJÚCA ŠKOLA / NAŠE MESTO 2014

Autori konceptu

Nadácia Pontis, Lucia Borovská, Tibor Hujdič, Zuzana Gašparovičová, ZŠ Sibírska

Organizátori a dobrovoľníci

- koordinátor podujatia
- Tibor Hujdič – propagátor čítania
- základná škola
- rodičia detí navštevujúcich školu
- dobrovoľníci z firiem
- školská knižnica

Miesto a čas

- na vašej škole
- piatok, ideálne začiatok 7,00 hod. v rannom klube, koniec podľa možností a predstáv

Čítajúca škola - projektový proces

1. Organizačný tím

- prezentácia konceptu Čítajúcej školy vedeniu školy (súhlas s realizáciou)
- prezentácia konceptu učiteľskému zboru vrátane vedenia školskej knižnice a ponuka aktívne sa zapojiť do prípravy a realizácie podujatia (učitelia dostanú všetky informácie o cieľi, charaktere a priebehu podujatia)
- určenie hlavného koordinátora projektu (ideálne niekto zvnútra školy)
- vytvorenie akčného tímu: hlavný koordinátor podujatia, riaditeľka školy (alebo riaditeľkou poverená zástupkyňa/zástupca), ďalší učitelia dobrovoľníci, odborník na dramatizované čítanie (Tibor Hujdič), knihovníčka (ideálne je aktívne zapojenie školskej alebo miestnej knižnice)
- tvorba časového plánu stretnutí akčného tímu s cieľom spoločne vytvoriť na mieru šitý, vyhovujúci koncept podujatia a rozdelenie úloh/zodpovedností
- tvorba akčného plánu/scenáru aktivít v rámci prestávkového festivalu čítania a zoznam potrebného technického zabezpečenia podujatia

2. Príprava pred festivalom

- Rozdelenie žiakov podľa vekových kategórií/ tried (1. - 2. triedy, 3. – 4. triedy, 5. – 6. triedy, 7. – 8. triedy)
- Nábör dobrovoľníkov – rodičov a učiteľov, zamestnancov firiem (podujatie medzi firmami propaguje Nadácia Pontis v rámci podujatia Naše Mesto)
- Informovanie rodičov na rodičovskom združení, o podujatí a možnosti zapojiť sa aktívne ako dobrovoľník (čítanie, organizácia deti, technická výpomoc, fotografovanie...)
- Informovanie žiakov po triedach – dynamická vtipná krátka 5 minútová prezentácia ako *teasing*, aby si v daný deň priniesli obľúbenú knihu, tí menší aby si priniesli aj vankúš do rannej družiny, kde sa môže čítať
- Stretnutie všetkých dobrovoľníkov: prezentácia programu, zapracovanie ďalších nápadov, rozdelenie úloh podľa vhodnosti prihlásených (čítajúci, sprievod pre deti, technická podpora - mikrofóny, pomoc deťom pri výbere knihy z knižnice, prezentátori obľúbenej knižky)
- Kľúčový je dobrý moderátor – celej úvodnej aktivity v telocvični, aj jednotlivých chodieb na poschodiach, na ktorých treba vždy uviesť čítajúce dvojice (toto môžu robiť dobrovoľníci sami na striedačku – dvaja čítajú, tretí ich uvedie)
- Dohodnutie fotografa/ fotografov (dobrovoľníci rodičia, ktorí vedia naozaj dobre fotiť) a dohodnutie harmonogramu kedy, kde a koho má fotiť (známe osobnosti) okrem priebežnej dokumentácie autentických momentov počas dňa
- Oslovenie známych osobností (spisovatelia, detskí spisovatelia, herci, speváci, športovci, starosta, kapitán polície, hasič), aby prišli podporiť festival a ukázať deťom, že aj oni čítajú všeličo (noviny, návody, vtipy, knižky...).
- Deti môžu vyrobiť vlastný plagát ako promo samotnej akcie, ktorý farebne ofotíte a bude vylepený už deň vopred po celej škole
- Výber vhodných kníh a úryvkov na čítanie – ideálne zabezpečí odborník. Keď si vybrali úryvky dobrovoľníci sami, nie vždy to fungovalo. Čítanie nahlas pre skupinu detí má svoje špecifiká. Je dôležitá dobrá príprava a tréning dramatizovaného čítania, vrátane práce s deťmi, ktoré vyrušujú.
- Výroba malej drevenej búdky ako knižničky v priestore na školskej záhrade alebo dvore. Inšpiráciu aj návod na výrobu búdky poskytne združenie [Ďakujem sused](#). Materiál treba zabezpečiť vepred. Búdku môžu potom zoskrutkovať rodičia v rámci dňa a deti z 1. a 2. triedy na VV namaľovať

3. Práca s dobrovoľníkmi

- Výber vhodných dobrovoľníkov – je kľúčový. Do organizačného tímu sa môžu zapojiť všetci, ktorí majú záujem (učitelia, rodičia), ale na čítanie pre skupinu detí je dôležité, aby mali dobrovoľníci už skúsenosť s čítaním nahlas a komunikáciou s deťmi. Po prihlásení sa dobrovoľníkov z firiem (mimo školy) je dôležité zorganizovať stretnutie s nimi na pôde školy s koordinátorom podujatia a zástupcom vedenia školy – ideálne ešte pred tréningom dramatizovaného čítania.
- Tréning dobrovoľníkov v dramatizovanom čítaní (týždeň vopred, aby mali čas natrénovať vybrané čítanie) – dodá viac sebavedomia, zlepší zručnosť v čítaní nahlas a eliminuje chyby, ktoré znižujú pozornosť deti.

4. Scenár Čítajúcej školy – Prestávkového minifestivalu čítania

- Čítanie v rannej družine, napr. o zaspávaní – deti prídu, môžu si priniesť vankúš, pani kuchárky im pripravia kakao alebo teplý čaj (pozor, nie horúci, aby si ho stihli vypiť počas rannej družiny)
- *Čítame všetci* – Ranné spoločné otvorenie festivalu v telocvični, kde sa stretne celá škola vrátane kuchárov, upratovačiek, školníka, knihovníčky. Príhovor človeka za organizačný tím, prizvaného hosťa (hasič, policajt, záchranár, starosta MČ, známy herec alebo spevák/speváčka, ktorých majú deti radi...) a pani riaditeľky. Každý z nich ukáže svoje čítanie, ktoré si v ten deň priniesol a stručne zaujímavo povie, prečo práve toto, resp. aký vzťah má k čítaniu. Ideálne prečítajú aj nahlas úryvok. Následne sa šikovne prejde program dňa (je dôležité, aby išlo o živý, neformálny, pozitívny vstup) a potom koordinátor všetkých vyzve, aby si v tichosti čítali svoju knižku. 15 až 20 minút. Festival sa začal ☺ Po skončení idú deti do tried.
- Vyučovanie počas dňa - prebieha normálne, prípadne osvedčilo skrátenie hodín o 5 minút, okrem veľkej prestávky (dostatočne dlhá).
- Čítanie počas prestávok na chodbe na improvizovaných pódiumoch – čítajú dobrovoľníci rodičia, učitelia a dobrovoľníci z firiem, pričom sa striedajú so známymi osobnosťami; o čítanie nahlas prejavili veľký záujem aj samotné deti (najmä prváci, druháci).
- Technické zabezpečenie: palety na „impropódium“ (dobrovoľníci na nich sedia na deke alebo ideálne na vankúšoch), zosilovač a mikrofóny (osvedčilo sa, aby čítanie bolo dobre počuť na celej chodbe), vankúšiky alebo žinenky na zem na chodbách; v prípade prípravy drevenej knižničky na dvor: drevo na búdku, farby na búdku, spreje na maľovanie)
- Čítajú aj známe osobnosti – priestor nielen pre čítačku, ale aj diskusiu (ocenili najmä 8. a 9. ročníky) a spoločnú tvorbu
- Po každej prestávke (počas vyučovania) sa dobrovoľníci stretávajú v jednej miestnosti (napr knižnica/trieda), kde si zdieľajú skúsenosti z prestávkového čítania, reakcie detí, prípadne sa môžu radiť, čo zlepšiť, ak niečo nefunguje.
- Tvorivý workshop – so spisovateľkou k písaniu, ilustrátorom k výtvarnej tvorbe (linoryt, graffiti...), s učiteľkou k tvorbe reklamy na obľúbenú knižku (deti môžu na chodbe odprezentovať, čo vymysleli v trojiciach)
- Spoločný záver festivalu: Na konci dňa sa všetci opäť stretnú buď v telocvični alebo na dvore, opäť sa prečíta jeden kúsok na záver, poďakuje sa dobrovoľníkom a hosťom, ktorých moderátor predstaví – každého osobitne, a rozlúčime sa s tým, že sa osadí drevená knižnička (búdka) na dvore a deti sa vyzvú, že ju môžu používať, priniesť do nej knižky a pod.
- Vyhodnotenie a spätná väzba od dobrovoľníkov – spoločná diskusia hneď po oficiálnom závere, o tom, čo fungovalo, čo nefungovalo, ako akciu môžu odkomunikovať (webstránka, fotky), čo by spravili inak v ďalšom roku, prípadne ďalšie nápady na aktivity, či zapojenie konkrétnych ľudí
- Fotogaléria z podujatia